

Juni 2012

Sammen på spring

Politik for børn og unge

ODENSE KOMMUNE

INDHOLD

Forord	3
Indledning	4
Sammen på spring – vision for børn og unge	6
Børn og unge skal udfordres i deres udvikling og læring	9
Sunde børn og unge trives bedst	11
Fællesskaber – sammen kan vi mere	14

FORORD

En ny tid med nye udfordringer kræver en ny politik, og det er efterhånden et stykke tid siden Børne- og Ungepolitikken blev justeret sidst. Politikken er Børne- og Ungeudvalgets bud på de pejlemærker, vi sammen skal holde os for øje. Rigtig mange mennesker har været involveret i tilblivelsen af politikken og kommet med udsagn og synspunkter. Især har mange børn og unge bidraget gennem interviews, videoer m.m. Det er vigtigt, for politikken skal være i øjenhøjde og kunne bruges.

Det er derfor, den hedder "Sammen på spring". At være på spring dækker over noget helt centralt ved barndommen og ungdommen. Når man er barn og ung, er man på vej til tilværelsen som voksen med det ansvar, muligheder, pligter og rettigheder, der følger med. Men det skal også være sjovt og motiverende at være undervejs. Barndommen har en værdi i sig selv, som vi skal holde fast i, især nu hvor kravene til, hvad vi som samfund skal kunne, bliver skærpet.

På børne- og ungeområdet arbejder vi med nogle af samfundets store udfordringer. Vores børn og unge skal rustes, så de aktivt kan være med til at udvikle fremtidens samfund og velfærd. Det handler om at bryde med tendensen til, at der bliver større forskel mellem dem, det går godt i livet og dem, der har flere odds i mod sig. Mange flere unge skal have en uddannelse og et fast greb i arbejdsmarkedet. Alle skal have muligheden for at leve et sundt liv. Vi skal bryde med social isolation og med, at der er talent, der ikke bliver udfordret. Vi skal give de børn og unge, der kæmper med et svagt afsæt og en tung social arv et løft, der kan bringe dem videre. Vi har brug for alle, og vi har høje ambitioner for alle Odenses børn og unge.

Samtidig er der i dag et begrænset økonomisk råderum for vores velfærd. Når de økonomiske vilkår er vanskeligere end før, er vi ekstra forpligtet til at prioritere og skabe retning i vores arbejde. Tilbuddene til børn og unge i Odense tegner sig samlet set for en kæmpe indsats, hvor vi sammen kan flytte rigtig meget. Kompetente og engagerede medarbejdere - dagplejere, lærere, pædagoger - gør hver dag en forskel. Derfor har vi brug for en politik, der sætter tydelige pejlemærker op.

Som samfund kan vi ikke klare os, hvis borgerne alene opfatter kommunen som en leverandør af service. En kommune er også en ramme om en masse lokale fællesskaber, hvor vi trækker på samme hammel. Når vi skaber en ny velfærd er det vigtigt, at vi starter med at række hånden ud til alle de mange mennesker, der har en afgørende betydning for børn og unges opvækst - forældre, familie, frivillige, foreninger, virksomheder, uddannelsesinstitutioner. Det er børnene og de unge, det handler om, og vi skal gøre mere for at involvere dem og give dem medindflydelse i øjenhøjde. Sammen kan vi meget mere.

Politikken udstikker en retning - og er samtidig et værktøj til at skabe dialog om, hvordan vi konkret kommer derhen, hvor vi vil. Jeg håber, at den kan bruges i bestyrelser, forældregrupper, blandt medarbejdere og i dialogen med vores samarbejdspartnere i lokalsamfundet. På den måde er det mit håb, at det ikke kun bliver Odense Kommunes politik men hele byens politik for børn og unge.

Stina Willumsen
Rådmand for børn og unge

INDLEDNING

Politikken indeholder den fælles vision og pejlemærker for hvor vi vil hen i arbejdet med børn og unge. Politikken er et overordnet billede på, hvor vi vil hen, og hvad vi gerne vil opnå i arbejdet med børn og unge. Politikken bygger oven på de målsætninger og rettigheder for børn og unge, der gælder internationalt og i lovgivningen herhjemme. FN's Børnekonvention er en grundsten i den sammenhæng.

Politikken består af:

- Sammen på spring - en vision

Tre kerneområder i arbejdet med børn og unge

- Børn og unge skal udfordres i deres udvikling og læring
- Sunde børn og unge trives bedst
- Fællesskaber – sammen kan vi mere

Sammen på spring

Børn og unge skal udfordres i deres udvikling og læring

Sunde børn og unge trives bedst

Betydningsfulde fællesskaber

Børnemiljøer og Ungemiljøer

Ny virkelighed - Ny velfærd

Kerneområderne rummer essensen af, hvad Børn- og Ungeforvaltningen er sat i verden for: Udvikling af børns og unges kompetencer og færdigheder, så de får et solidt afsæt til et aktivt og selvstændigt liv. Sunde børn og unge, der trives og har gode betingelser i livet. Børn og unge, der er deltagere i en mangfoldighed af fællesskaber, hvor også forældre, frivillige, foreninger og andre i lokalsamfundet spiller aktivt ind. De tre kerneområder hænger sammen – for børn og unge er sundhed, trivsel og fællesskaber et fundament for at udvikle sig og lære.

Samtidig tager hele politikken afsæt i tankesættet Ny virkelighed – Ny velfærd, som er den overordnede ramme for udviklingen af velfærden i Odense. En skarp prioritering vil være nødvendig, men der er også andre veje til at imødekomme udfordringerne. Odenses vision er "At lege er at leve". Den handler netop om at tænke nyt, når det gælder relationer, læring, innovation, udvikling og vækst. Vi skal arbejde med løbende forandringer, hvor vi vil sikre høj kvalitet på nye måder. Ny virkelighed – Ny velfærd bygger på

- **SAMARBEJDE** - giver frihed til at kunne
- **FOREBYGGELSE** frem for brandslukning
- **FÆLLESSKABER** - et rigere liv for alle

Når vi samarbejder målrettet og trækker på alle aktørers ressourcer og ansvar, kan vi opnå meget mere. Når vi satser på forebyggelse og en tidlig indsats, kan vi undgå at mange problemer vokser sig store. Og når vi frem for alt skaber stærke fællesskaber hos børn, unge, deres forældre og sammen med andre vigtige aktører - som f.eks. frivillige, foreninger, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner – kan vi flytte meget mere. Tankesættet bag Ny virkelighed – Ny velfærd er med overalt i politikken – fra visionen til de enkelte kerneområder og videre i handling.

Sådan bruger vi politikken

Der er mange veje til at realisere politikken for børn og unge.

”Sammen på spring” skal både være et omdrejningspunkt for en langsigtet udvikling på børne- og ungeområdet - og for konkrete forandringer i dagligdagen.

Nogle udfordringer er der svar på i dag - andre ikke.

Nogle kræver en fælles politisk dialog og beslutning som grundlag for handling, andre kræver en øget opmærksomhed og handlekraft lokalt.

Børne- og ungemiljøerne skal være et afsæt for en stærk lokal indsats. Og tankesættet bag Ny virkelighed - Ny velfærd skal bredes ud i alle de sammenhænge, hvor det kan være med til at forny vores velfærd. I den henseende er det vigtigt at prioritere indsatserne overfor børn og unge ud fra, hvad der virker og har effekt.

Børnemiljøer og ungemiljøer

Børne- og ungemiljøerne er en lokal organisering, der udspringer af tankesættet i Ny virkelighed – Ny velfærd. Børne- og ungemiljøer binder tilbuddene til børn og unge sammen på tværs af faggrænser og organisatoriske skel.

Kernen i hvert børnemiljø er et antal skoler og dagtilbud, der arbejder tæt sammen om at skabe helhed, sammenhæng og høj kvalitet for de 0-12 årige i lokalområdet. Ungemiljøerne går på tværs af byen og kan tage mange former. Ungemiljøerne har et særligt fokus på at skabe motiverende læringsmiljøer for unge i folkeskolens overbygning, i ungdomsskolen, i fritidslivet og på vej i ungdomsuddannelse.

Miljøerne skal åbne sig mod det omkringliggende samfund og trække på alle gode kræfter blandt forældre, frivillige, foreninger, virksomheder og uddannelsesinstitutioner og andre kommunale enheder, der kan berige arbejdet med børn og unge. Samtidig er børne- og ungemiljøerne det praktiske omdrejningspunkt for, at intentionerne i politikken og i Ny virkelighed – Ny velfærd bliver ført ud i livet. Det er her brugerdemokratiet, ledere og medarbejdere arbejder med, hvordan man griber udfordringerne an lokalt.

SAMMEN PÅ SPRING – vision for børn og unge

PÅ SPRING. Barndommen er ét langt spring for det nyfødte barn frem til tilværelsen som ung. I ungdomslivet venter uddannelse, nye venskaber og forpligtende fællesskaber, inden voksenlivet begynder. At være på spring skal være sjovt, udfordrende, motiverende og forpligtende. Vi tager et bevidst afsæt i det danske barnesyn, hvor barndommen i sig selv er en betydningsfuld fase i livet, og hvor leg, livsglæde og basal trykthed er kerneværdier. Alle børn og unge i Odense skal opleve små og store sejre. De skal møde små og store udfordringer som fremmer deres kreative, musiske og skabende sider, og giver dem en robusthed til at håndtere hverdagens konflikter og krav.

Vi vil give alle børn og unge i Odense et solidt og realistisk afsæt, så de kan tage selvstændige spring og valg i deres hverdag. Børn og unge er forskellige og har forskellige udgangspunkter. For nogle børn og unge er udgangspunktet så afgørende anderledes, at det sætter nogle begrænsninger. Vi vil ruste alle, med deres forskellige forudsætninger, til at blive kompetente og aktive medborgere, der kan præge fremtidens samfund.

Børn og unge skal indgå i udviklings- og læringsmiljøer, som fremmer deres sundhed og trivsel. Sunde børn har bedre livsbetingelser, så derfor skal vi arbejde intensivt for, at de trives og får en sund opvækst. Vi skal forebygge og sætte tidligt ind, så vi kan forhindre, at vanskeligheder opstår eller vokser sig store.

Børn og unge skal indgå i en mangfoldighed af fællesskaber, hvor de oplever at være betydningsfulde, værdsatte og forpligtede. Vi skal give børn og unge mulighed for at skabe nye fællesskaber på tværs af alder og uafhængigt af de enkelte institutioner og uddannelsessteder.

SAMMEN. Vi er sammen om børnene og de unge - forældre, familie, netværk, medarbejdere, og lokalsamfundet. Og vi er sammen med børnene og de unge, som vi inddrager og giver medbestemmelse. At børn og unge fra starten tager del i et aktivt fællesskab, er en grundsten i vores demokratiske samfund.

Odense Kommune skaber rammer og aktiviteter for børn og unge, der fremmer læring, sundhed, trivsel og deltagelse i fællesskaber. Forældrene og familien er de vigtigste i børns liv, og forældrene har det primære ansvar for deres børns opvækst. At være forældre i Odense betyder, at man involverer sig aktivt og får mulighed for at tage et afgørende medansvar. Forældrene skal kende deres betydning for at skabe gode fællesskaber, hvor både deres egne børn, børnegruppen som helhed og børn i udsatte positioner er ligeværdige deltagere. Kompetente og engagerede medarbejdere støtter forældrene i at være grundstenen i deres børn og unges liv og inddrager dem på nye og intensive måder.

Vi vil som kommune åbne os, involvere og mobilisere de frivillige velfærdsressourcer i nærmiljøet og samarbejde på nye og anderledes måder. Frivillige kræfter, foreningslivet og andre engagerede borgere, institutioner og virksomheder er vigtige medspillere i at skabe udfordrende rammer for børns og unges opvækst i Odense.

Børn og unge i udsatte positioner

Politikken skal sikre, at alle børn og unge får mulighed for at udvikle sig, lære, trives og være en del af fællesskabet.

Herigennem får de et solidt afsæt for et aktivt og selvstændigt liv som voksne. Vi har høje forventninger til alle børn og unge i Odense, også børn og unge, der er en i udsat position. Et godt liv som barn og ung kan forme sig på mange måder. Alle børn og unge skal og kan ikke det samme, nu eller senere hen i livet. Men alle skal have mulighed for at udfolde deres talent og engagement.

Derfor skal vi have et professionelt blik for, hvordan børns og unges fællesskaber fungerer, så vi kan støtte de børn og unge, der falder ud eller isoleres. Det kræver ikke kun opmærksomhed på det enkelte barn, men især en opmærksomhed på børnenes og de unges egne fællesskaber.

Ved at styrke fællesskabernes måde at fungere på, kan vi hjælpe børn og unge med at udvise socialt ansvar for hinanden.

Vi skal samtidig sørge for, at de børn og unge, der har helt specifikke behov, får den hjælp og støtte, de har brug for. Støtten skal være kendetegnet ved at:

- **Den bliver sat i værk så tidligt som muligt – Det betyder, at alle medarbejdere har et ansvar for altid at handle så tidligt og rettidigt som muligt, når vi finder ud af, at et barn eller en ung har et behov for støtte.**
- **Den inddrager barnets, den unges og familiens perspektiver og ressourcer og finder sted så tæt på familiens liv som muligt**
- **Der er kontinuitet, og så få skift i indsatserne som muligt, og fokus på at børnene og de unge skal kunne beholde deres relationer og de fællesskaber, som de har opbygget**
- **Den er helhedsorienteret, sammenhængende og koordineres i et samarbejde mellem de professionelle, familien og netværket rundt om barnet og den unge**
- **Målet som udgangspunkt er at ruste barnet og den unge til at kunne fungere i det almene fællesskab på lige vilkår**

”Trivsel og læring hænger sammen. Når der er projekter i skolen møder lærere og pædagoger det enkelte barn, der hvor det er i stedet for at ramme lige i midten... Det er nok også derfor, børnene kan lide de projektorienterede forløb, for så bliver de set for det, de er”

Forælder i en bestyrelse

Børn og unge skal udfordres i deres udvikling og læring

Børn udvikler sig og lærer fra det øjeblik, de bliver født. Med deres naturlige nysgerrighed forundres de over verden og udforsker, hvad de møder på deres vej gennem livet. Gennem inspirerende læringsmiljøer og leg i fællesskaber motiveres de til at afsøge muligheder og grænser, som udvikler dem både fagligt, socialt og fysisk.

Børn, som fra starten lærer at lære, har større chance for succes i fremtiden. At lære at lære er vigtigt i forhold til at gennemføre en uddannelse og være rustet til som voksen at bidrage aktivt på arbejdsmarkedet og tage medansvar for udviklingen i samfundet. Børnene er grundlaget for fremtidens velfærd i Danmark.

Vi er ambitiøse for alle børns og unges udvikling og læring, hvad enten de har særlige behov eller særlige talenter. Det betyder, at vi med afsæt i børnenes forskellige måder at lære på, arbejder med didaktiske metoder, som motiverer til læring. Vi tager ansvar for at inspirere, motivere og udfordre børn og unges læring. Børn og unge lærer i mange sammenhænge, i dagtilbuddet, i undervisningen og via et inspirerende fritidsliv. Det er et fælles ansvar, at vi tilrettelægger inspirerende læringsmiljøer med høj faglig kvalitet, som understøtter og udfordrer alle børn og unge optimalt i forhold til deres udviklingspotentialer og fremmer deres kreative og skabende virkelyst.

Børn og unge skal mødes af anerkendende medarbejdere, som kan og vil udvikle og udfordre deres forskelligartede potentialer, som bygger bro og vejleder de unge gennem uddannelsessystemet og giver dem de bedste forudsætninger for at træffe de uddannelsesvalg, som er rigtige for dem. Det tværfaglige samarbejde i børn- og ungemiljøerne er en grundsten i at skabe helhed og sammenhæng i børns og unges udviklings- og læringsforløb. Forældrene og lokalmiljøet er aktive medspillere i at få etableret et dynamisk samarbejde, der støtter op om børnenes og de unges læring.

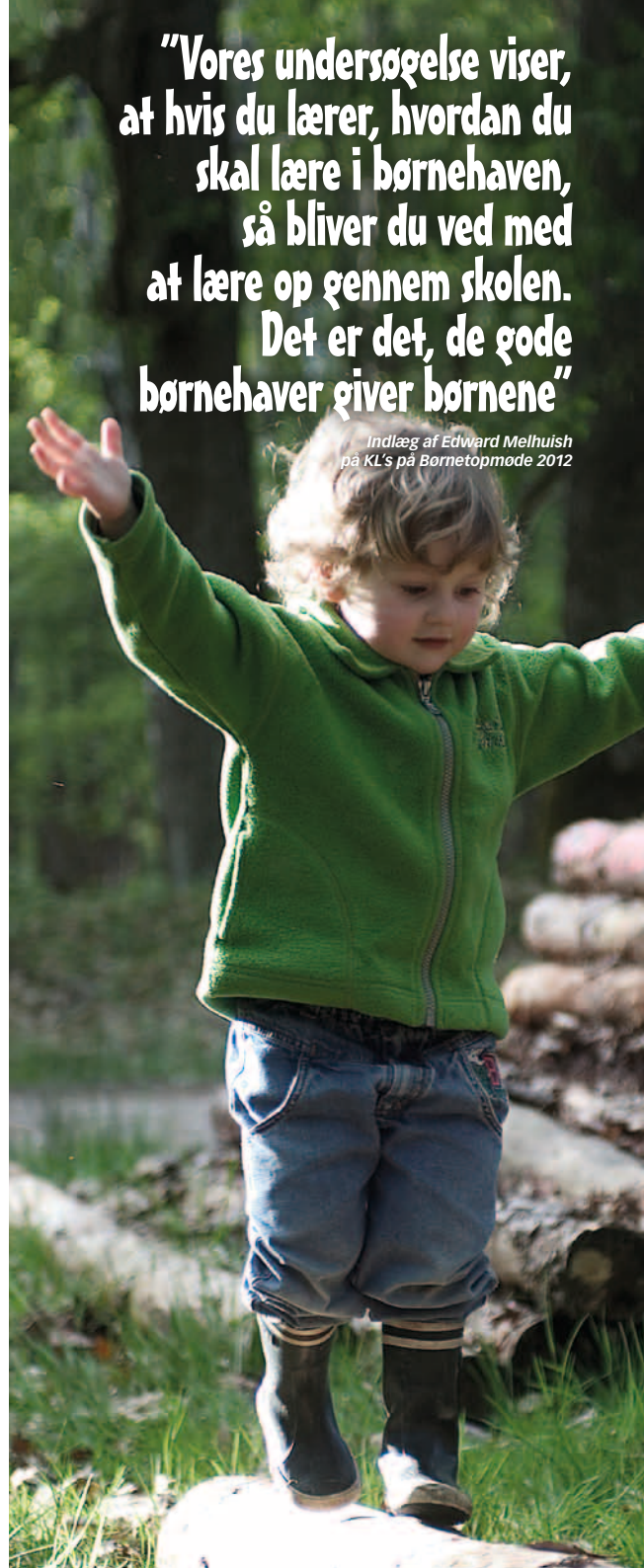

Derfor:

- Skal alle børn og unge hver dag udfordres i forhold til deres talenter og faglige, sociale og fysiske potentialer
- Skal vi tilrettelægge udviklings- og læringsmiljøer med høj faglig kvalitet og hvor medarbejderne funderer deres praksis på forskning og dokumenteret viden om hvad, der skaber læring
- Skal vi ruste alle børn og unge til at uddanne sig målrettet med et ambitiøst afsæt i deres ønsker og potentialer
- Skal vi skabe lærings- og udviklingsmiljøer, der fremmer den almene dannelse og deltagelse i samtale og demokrati
- Skal børn og unge høres og inddrages i tilrettelæggelsen af forskelligeartede aktiviteter og miljøer, som inspirerer og motiverer dem. Der er brug for motivation og engagement hele vejen i skoleforløbet
- Skal der være sammenhæng og helhed i de skift af læringsmiljøer, som sker i barnets og den unges liv. Det indebærer et tæt forpligtende samarbejde mellem medarbejdere på tværs af dagtilbud, skole og fritidstilbud m.m.
- Skal såvel forældre som lokalsamfundet bredt set - herunder frivillige, foreninger, virksomheder og uddannelsesinstitutioner - inddrages i tilrettelæggelsen af udfordrende udviklings- og læringsmiljøer

”Vores undersøgelse viser, at hvis du lærer, hvordan du skal lære i børnehaven, så bliver du ved med at lære op gennem skolen. Det er det, de gode børnehaver giver børnene”

Indlæg af Edward Melhuish på KL's på Børnetopmøde 2012

SUNDE BØRN OG UNGE TRIVES BEDST

Selvværd, leg og bevægelse, en god ven, morgenmad, der giver energi, glæde ved skolegang, tilknytning til en betydningsfuld voksen og meget andet... Sundhed har mange ansigter og handler ikke kun om at være fri for sygdom. Sunde børn og unge har bedre betingelser i livet. Derfor har de væsentligste aktører i børn og unges liv et fælles mål og ansvar for at skabe gode børne- og ungemiljøer, som sikrer, at børn og unge trives i deres hverdag.

Sunde børn og unge udvikler sig, har lyst til at lære og er i stand til at begå sig i mange typer af fællesskaber. Hvis vi fremmer sundheden i mange sammenhænge og sætter tidligt ind - nogle gange både intensivt og insisterende, når et barn har et særligt behov - har vi nøglen til at forebygge fremfor at brandslukke.

Forældrene har et stort ansvar for at grundlægge sunde vaner for deres børn, og de skal bidrage til, at deres børn får en sund opvækst. Men medarbejderne skal også give mulighed for en sund barndom i de miljøer, hvor børnene færdes. De sundhedsfaglige medarbejdere har en særskilt opgave i forhold til at fremme det enkelte barns sundhed. Alle andre er forpligtet til at tænke sundhed og trivsel ind som en naturlig del af hverdagen for alle børn og unge. Vi har alle en særlig forpligtelse i forhold til de børn og unge, der er i en udsat position og har et ekstra behov for, at vi samarbejder på tværs for at sikre deres sundhed og trivsel.

I Odense Kommunes sundhedspolitik er der særligt fokus på at fremme lighed i sundhed for alle, at fremme det sunde valg i hverdagen og at styrke den mentale sundhed hos børn og unge. Den mentale sundhed hænger nøje sammen med trivsel, selvværd og evnen til at indgå i sociale relationer. Børn og unge trives bedst, når de udfolder deres evner og potentialer, indgår i stærke og ordentlige fællesskaber og opnår en robusthed, der gør dem i stand til at håndtere dagligdagens udfordringer.

Derfor:

- Skal flere børn og unge være fysisk aktive, have sund kost dagligt - og færre unge udvise risikoadfærd i forhold til alkohol, rusmidler og rygning
- Skal vi opspore de børn og unge, der ikke trives, og reagere hurtigt og professionelt i samarbejde med de vigtigste aktører i deres liv, så vi kan forhindre, at yderligere vanskeligheder opstår og vokser sig store
- Skal indsatsen overfor børn og unge, der udviser en risikoadfærd, være insisterende, vedholdende og målrettet
- Skal vi hele tiden nytænke indsatserne med udgangspunkt i forskning og dokumenteret god praksis med fokus på sundhed og trivsel i børne- og ungemiljøerne
- Skal børn og unge inddrages, motiveres og have styrket deres evne til at tage et medansvar for egen sundhed. Vi skal vise vejen og glæden ved en sund livsstil (- fortsættes på næste side)

- Skal alle børn og unge have en lige og let adgang til sunde valg. Sunde valg skal understøttes af den måde, vi indretter børne- og ungemiljøerne på – herunder de fysiske rammer og omgivelser
- Bygger vi på, at forældrene fungerer som gode forbilleder, viser engagement, tager et aktivt og forpligtende ansvar for, at deres børn vokser op i et trygt og sundt miljø, der skaber grobund for sociale og fysiske udfoldelser
- Vil vi mobilisere og inddrage foreninger, frivillige og øvrige lokale aktører, så de er med til at skabe en mangfoldig vifte af tilbud, hvor alle børn og unge har mulighed for et aktivt fritidsliv og en plads i fællesskabet

”At være sund er, at man ikke spiser McDonald’s hver dag og at man holder sig i form. Om fredagen må man godt få lidt slik”

Jonas, 11 år.

”Flere børneinterviews viser, at det børn frygter mest, er at blive ekskluderet og komme til at føle sig ensomme og isolerede. Det er en følelse, som de fleste børn har erfaring med”

Ytterhus, B (2003): Social samvær mellem børn. Inklusion og eksklusion i børnehaven. København: Hans Reitzels Forlag

FÆLLESSKABER – SAMMEN KAN VI MERE

Alle har brug for at høre til, føle sig velkomne og være en del af et fællesskab, hvor man bliver regnet med og betyder noget for andre. Børn og unge lærer, når de deltager i sociale sammenhænge, inddrages i fælles aktiviteter, bidrager i fællesskaber og opnår indflydelse på det, der er en del af deres livsbetingelser og udviklingsmuligheder. Det er berigende at møde mennesker, som er anderledes end én selv. Det er herigennem, at vi lærer at samarbejde, håndtere konflikter og blive tolerante i verden. Det er afgørende, at vi i børne- og ungemiljøerne lærer børn og unge at indgå i forskelligartede fællesskaber, hvor de tager ansvar og drager omsorg for hinanden. Ved at deltage i fællesskaberne får barnet og den unge det bedste fundament for trivsel, udvikling og læring.

Betydningsfulde fællesskaber kan have forskelligt udtryk og kan opstå på tværs af aldersgrupper og generationer. Det kan være når elever samarbejder og hjælper hinanden på tværs af klassetrin. Eller når ældre og børn er sammen om traditioner, historier eller musik.

Når vi arbejder målrettet med at etablere fællesskaber er det centralt, at vi fokuserer på muligheder og potentialer i stedet for begrænsninger og forbehold. Med afsæt i et anerkendende perspektiv får medarbejderne øje på børn og unges ressourcer, og hjælper dem til succesoplevelser, hvor de oplever, at deres bidrag til fællesskabet bliver værdsat. Det gælder både de formaliserede fællesskaber i dagtilbud og skoler, og de uformelle fællesskaber med venner og ansvarlige voksne i fritiden, i foreninger og klubber. Når pædagogikken tilrettelægges med afsæt i børn og unges forskellige behov og individuelle forudsætninger, kan alle inkluderes i et fællesskab - også børn og unge i udsatte positioner.

Sproget er betydningsfuldt, når vi arbejder målrettet med at etablere og understøtte børns og unges fællesskaber. De ord og begreber, vi anvender om børn i udsatte positioner kan bidrage til inklusion - og til eksklusion. På samme måde kan børn og unges eget sprog være en nøgle til fællesskabet. Deres sprog kan åbne muligheder for at komme ind i fællesskaber, men omvendt kan en mangelfuld eller uhensigtsmæssig anvendelse af sproget bidrage til eksklusion. Det er medarbejdernes ansvar at understøtte børn og unges sprogudvikling, og at sproget bruges som redskab til inklusion.

Deltagelse i fællesskaber har også betydning, når det gælder forældrene og andre aktører omkring børnene og de unge. Forældrenes engagement er et omdrejningspunkt for at finde fælles løsninger og for at sikre at alle ressourcer inddrages i indsatsen. Det er en naturlig forventning, at man som forældre udviser interesse og tager et bredt medansvar for hele den gruppe af børn og unge, man har berøring med.

Vi bygger på et stærkt brugerdemokrati. Forældrene skal have mulighed for at tage et større ansvar og involvere sig i dagligdagen og i udviklingen af børne- og ungemiljøerne. I lokalsamfundet skal foreninger, frivillige, virksomheder og institutioner være aktive medspillere i den fælles indsats for at sikre trygge rammer og udviklende miljøer.

Derfor:

- Ser vi på relationer og fællesskaber før vi ser på individualisering og diagnoser. Det betyder fokus på børns og unges tilknytning og samspil med andre børn, unge, familie og medarbejdere
- Skal vi forebygge eksklusion af børn og unge med særlige forudsætninger, behov eller med særlige talenter. Medarbejderne er ansvarlige for at tilbyde relevante og forskelligartede muligheder for at deltage til alle børn og unge
- Tager vi børnene og de unge alvorligt og inddrager og giver dem medindflydelse på de beslutninger, der har betydning for dem
- Er forældrene centrale medspillere i det samarbejde, som skal sikre, at fællesskaberne er inkluderende. Forældre har et medansvar for at modvirke eksklusion. Derfor har vi fokus på medarbejdernes kompetencer til samtale og dialog med forældre
- Skal det professionelle samarbejde formaliseres og prioriteres højt. Det betyder fokus på tydelig ledelse, fælles fagligt sprog og en styrket udnyttelse af den tværfaglige viden og ressourcer i børne- og ungemiljøerne
- Er forældrenes bidrag og medindflydelse central for at sikre, at indsatserne tager afsæt i nærmiljøets muligheder og udfordringer. Brugerdemokratiet er et omdrejningspunkt for en forpligtende involvering af forældrene i opbygningen af stærke fællesskaber i børne- og ungemiljøerne
- Skal frivillige, foreninger, virksomheder og uddannelsesinstitutioner mobiliseres og inddrages i at opbygge betydningsfulde relationer for børn og unge, der hvor de bor og færdes

”Det har betydet noget for mig at deltage i klub- og foreningsarbejde - det gør det nemmere at agere i samfundet”

Ung i Ungdomsskolen

”Pædagogerne tog ikke deres arbejde med hjem - men de tog deres hjerte med på arbejde”

Ung, der har været anbragt uden for hjemmet

FÆLLESSKABER, DER BETYDER NOGET

I et fællesskab har man forpligtende og ligeværdige relationer til hinanden. Vi har alle brug for, at der er nogen, der regner med os – nogen, der lægger mærke til, hvis vi ikke er der. Fællesskaberne er med til at opbygge børns identitet, selvdisciplin og evne til at begå sig sammen med andre. Børn og unge bruger hver dag mange kræfter på at forstå og begå sig i fællesskaberne.

En af udfordringerne er at sikre, at fællesskaberne er åbne og ikke lukker sig om en lille gruppe. At man som barn og ung kan mærke, at man er ønsket og ikke blot tolereret af de andre. Det er et professionelt ansvar at skabe gode rammer for det. Et ansvar der er afhængigt af, at forældrene bakker op.

Vi forpligter os og tager ansvar for hinanden hver dag, f.eks. når:

- Kammeraterne bekymrer sig om én, der ikke kommer i skole
- En skoleklasse tager åbent i mod en ny elev og gør det nemt at komme ind og være med
- Alle bliver inviteret med til fødselsdagen
- Forældrene arrangerer kørsel til en fritidsaktivitet, så kammerater kan være med, også dem uden bil
- Forældrene snakker sammen for at håndtere trivsel og samspil i klassen på en konstruktiv måde
- Der er plads til en ung med en anderledes tøjstil eller musiksmag

**"Man kan også være sund socialt
- når man har det godt med andre"**

Anemone, 11 år.

ODENSE KOMMUNE

